

POZNAJEMY MAZOWSZE

Małgorzata Kowalak

KATEGORIA WIEKOWA: 7-9 LAT

Mazowsze.
serce Polski

ADRESAT: uczniowie w wieku 7-9 lat.

CZAS ZAJĘĆ: 90 minut.

SŁOWA KLUCZOWE: Mazowsze, krajobraz, zabytki, wielcy Polacy, historia, edukacja regionalna.

WPROWADZENIE

Mazowsze to mój rodzinny region. Uważam, że ma on ciekawą historię. Wyróżnia się też przepięknymi krajobrazami. To właśnie tu historia splata się z nowoczesnością. Władarze, samorządowcy dużą wagę przywiązują do tradycji i rozwoju regionu. Na terenie Mazowsza można miło spędzić czas w gronie rodzinnym i przyjaciół. Jestem przekonana, że warto propagować wiedzę o regionie wśród dzieci. One są przecież naszą przyszłością. Powinni tak jak my utożsamiać się z tą ziemią. Jestem pasjonatką technik C. Freineta, lubię pracować według nich na zajęciach. Do lekcji na temat Mazowsza postanowiłam zastosować fiszki prowadzące. Dzięki nim uczniowie uczą się korzystać z różnych źródeł informacji i pracować z tekstem, a w swoich działaniach muszą się wykazywać dokładnością, kreatywnością, śmiałością i umiejętnością prezentacji, przez co cały czas doskonalą te kompetencje.

CEL OGÓLNY

Poznanie ciekawych informacji o Mazowszu oraz wdrażanie dzieci do efektywnego współdziałania w zespole.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- układa zdania oznajmujące pojedyncze i złożone z wykorzystaniem podanego słownictwa;
 - opowiada o regionie mazowieckim, wykorzystując fiszki prowadzące;
 - wskazuje na mapie województwo mazowieckie, rzeki przepływające przez Mazowsze, Warszawę i Płock;
 - poprawnie wykonuje działania w zakresie 30 i układa hasło;
 - śpiewa piosenkę *Hej, Mazowsze*;
 - maluje pastelami mazowiecki krajobraz;
 - prezentuje pracę wykonaną przez swoją grupę.
-

METODY PRACY:

klasyfikacja wg W. Okonia

- metody asymilacji wiedzy: pogadanka wstępna i utrwalająca, opis, praca z książką,
- metody samodzielnego dochodzenie wiedzy: giełda pomysłów (burza mózgów), metoda problemowa,

● metody praktyczne

Metody wg Szlostka

- eksponujące (pokaz połączony z przeżyciem), praktyczne, problemowe.

FORMY PRACY:

Formy wg R. Więckowskiego

- indywidualna aktywność jednolita,
- zbiorowa aktywność jednolita (aktywność grupowa, aktywność całą klasą).

Techniki Freineta

- doświadczenia poszukujące (fiszki prowadzące).
-

POMOCE DYDAKTYCZNE:

- fiszki prowadzące (**załącznik nr 1**);
 - mapa Polski;
 - książki J. Choińska-Mika, M. Kulesza, K. Mika, W. Morawski, H. Wajs, *Mazowsze; Mazowieckie. Zrównoważony rozwój; Poznaj Polskę. Pokochaj Mazowsze*, red. A. Kubasik; *Mazowieckie. Zrównoważony rozwój; Poznaj Polskę. Pokochaj Mazowsze*, red. A. Kubasik;
 - Wikipedia, www.plocman.pl, www.mazowsze.travel/co-zwiedzic/muzeaiskanseny;
 - tekst piosenki *Hej, Mazury* (www.tekstowo.pl/piosenka,zeglarska,mazury.html);
 - szary papier, pastele, ołówki;
 - portret marszałka J. Piłsudskiego.
-

ZAŁĄCZNIK

1. Fiszki nr 1–13.

BIBLIOGRAFIA

J. Choińska-Mika, M. Kulesza, K. Mika, W. Morawski, H. Wajs, *Mazowsze*, Wydawnictwo Kartograficzne Daunpol Sp. z o.o., Warszawa 2011.
Mazowieckie. Zrównoważony rozwój, Wydawnictwo Negatyw, Bydgoszcz 2013.
Mazowsze. Serce Polski, red. A. Kubasik, Oficyna Wydawnicza Liber Novum, Bydgoszcz 2015.
Poznaj Polskę. Pokochaj Mazowsze, red. A. Kubasik, Pomorska Oficyna Wydawniczo-Reklamowa, Bydgoszcz 2011.

ŹRÓDŁA INTERNETOWE

www.mazowsze.travel/co-zwiedzic/muzeaiskanseny.
www.plocman.pl.
Dostęp 6.07.2017.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

CZĘŚĆ WSTĘPNA

1. Czynności organizacyjne.
2. Zapoznanie uczniów z celami i tematem zajęć (fiszka nr 1). Dzieci obliczają proste sumy i różnice w zakresie do 30. Następnie wpisują do tabeli wyniki w kolejności od najmniejszego do największego. Odczytują hasło.
 $18 - 2 = je$
 $12 + 5 = my$
 $11 + 3 = Poz$
 $20 - 5 = na$
 $26 + 4 = wsze$
 $29 - 5 = zo$
 $20 + 3 = Ma$

2. Prezentacja efektów pracy.
3. Krótka przerwa śródlekcyjna.
4. Dzieci śpiewają piosenkę harcerską *Hej, Mazowsze* (w oryginalnym tekście zamiast słowa Mazowsze jest słowo Mazury).
5. Ciąg dalszy pracy w grupach (do fiszki nr 11 włącznie).
6. Wykonanie przez grupy mazowieckiego krajobrazu (fiszka nr 12). Prezentacja prac.
7. Przygotowanie notatki. Na zakończenie tej części zajęć grupy przedstawiają efekty pracy z fiszką nr 13.
8. Liderzy grup prezentują przygotowane przez nich notatki.

WYNIK	14	15	16	17	23	24	30
SYLABA	Poz	na	je	my	Ma	zo	wsze

CZĘŚĆ GŁÓWNA

1. Praca w grupach (zestaw fiszek prowadzących, **załącznik nr 1**). Nauczyciel dzieli dzieci na grupy. Każda z nich wybiera kapitana – lidera, który zaprezentuje rezultaty jej pracy. Pozostali członkowie zespołu będą uzupełniać jego wypowiedź. Zadaniem grup jest wykonanie poleceń zawartych w fiszkach. Podczas pracy uczniowie mogą korzystać z książek, wydruków z internetu, mapy Polski. W czasie zajęć nauczyciel udziela dzieciom dodatkowych wyjaśnień. Zwraca m.in. uwagę na postaci wielkich Polaków, m.in. Józefa Piłsudskiego (rok 2017 jest rokiem Marszałka Józefa Piłsudskiego).

CZĘŚĆ PODSUMOWUJĄCA

1. Wypowiedzi dzieci na temat odczuć, jakie towarzyszyły im podczas pracy z fiszkami.
2. Rozmowa z uczniami o tym, czego dowiedzieli się o Mazowszu.
3. Samoocena uczniów.
4. Ocena pracy grup i poszczególnych osób przez nauczyciela.
5. Zadanie pracy domowej. Każde z dzieci otrzymuje kserokopię dwóch stron z książki *Mazowsze. Serce Polski*. Zadaniem dzieci jest przeczytanie tekstów i podkreślenie interesujących informacji. Chętni mogą napisać naabrany temat 3-4 zdania.

Załącznik nr 1.

Fiszka nr 1

Lp.	Polecenia	Wykonanie	Materiały pomocnicze																
1.	Oblicz sumy i różnice w zakresie 30.	$18 - 2 = je$ $12 + 5 = my$ $11 + 3 = Poz$ $20 - 5 = na$ $26 + 4 = wsze$ $29 - 5 = zo$ $20 + 3 = Ma$	Sumy i różnice liczb w zakresie 30																
2.	Wpisz wyniki do tabeli w kolejności od najmniejszego do największego.	<table border="1"> <tr> <td>WYNIK</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>SYLABA</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	WYNIK								SYLABA								Tabela
WYNIK																			
SYLABA																			
3.	Napisz hasło i je przeczytaj.																		

Fiszka nr 2

Lp.	Polecenia	Wykonanie	Materiały pomocnicze
1.	W jakiej części kraju znajduje się województwo mazowieckie?	<ol style="list-style-type: none"> Odszukaj informację. Zapisz odpowiedź na pytanie. Odczytaj ją. Pokaż tę część Polski na mapie. 	<ul style="list-style-type: none"> wydruki z internetu książka <i>Poznaj Polskę. Pokochaj Mazowsze</i>, s. 22 mapa Polski
2.	Jak nazywa się najdłuższa rzeka w Polsce, która przepływa przez Mazowsze?	<ol style="list-style-type: none"> Odszukaj rzekę na mapie. Zapisz odpowiedź na pytanie. 	<ul style="list-style-type: none"> mapa Polski
3.	Jakie inne rzeki przepływają przez Mazowsze?	<ol style="list-style-type: none"> Odszukaj nazwy 3 rzek. Zapisz odpowiedź na pytanie. Przeczytaj nazwy rzek, które odnalazłeś / odnalazłaś na mapie. 	<ul style="list-style-type: none"> mapa Polski

Fiszka nr 3

Lp.	Polecenia	Wykonanie	Materiały pomocnicze
1.	Podaj nazwę najdłuższej mazowieckiej rzeki.	1. Odszukaj nazwę rzeki na mapie. 2. Zapisz ją. 3. Napisz, jaka jest jej długość. 4. Przeczytaj jej nazwę.	• książka <i>Mazowsze. Serce Polski</i> , s. 19
2.	Gdzie się znajduje Pojezierze Gostynińskie?	1. Odszukaj informację. 2. Zapisz odpowiedź na pytanie. 3. Przeczytaj odpowiedź.	• książka <i>Mazowsze. Serce Polski</i> , s. 19
3.	Jak się nazywa podwarszawskie centrum sportów wodnych?	1. Odszukaj informację. 2. Zapisz odpowiedź na pytanie. 3. Przeczytaj odpowiedź.	• książka <i>Mazowsze. Serce Polski</i> , s. 19

Fiszka nr 4

Lp.	Polecenia	Wykonanie	Materiały pomocnicze
1.	Wymień 5 parków krajobrazowych znajdujących się na Mazowszu.	1. Odszukaj parki na mapie ochrony przyrody województwa mazowieckiego. 2. Zapisz ich nazwy. 3. Przeczytaj nazwy parków.	• książka <i>Mazowsze. Serce Polski</i> , s. 25
2.	Gdzie leży Kampinoski Park Narodowy?	1. Odszukaj informację. 2. Zapisz odpowiedź. 3. Przeczytaj odpowiedź.	• książka <i>Mazowsze. Serce Polski</i> , s. 22
3.	Wymień 3 puszcze znajdujące się na terenie Mazowsza.	1. Znajdź nazwy puszczy. 2. Zapisz ich nazwy. 3. Przeczytaj nazwy puszczy.	• książka <i>Mazowsze. Serce Polski</i> , s. 21 (mapa krajobrazowa woj. mazowieckiego)

Fiszka nr 5

Lp.	Polecenia	Wykonanie	Materiały pomocnicze
1.	Jak się nazywa stolica Polski?	1. Odszukaj nazwę miasta na mapie. 2. Zapisz odpowiedź na pytanie.	<ul style="list-style-type: none"> • mapa Polski • https://pl.wikipedia.org/stolica-polski/
2.	Jakie miasto leżące na Mazowszu było też stolicą Polski?	1. Odszukaj informację w internecie. 2. Zapisz odpowiedź. 3. Wskaż miasto na mapie.	<ul style="list-style-type: none"> • mapa Polski • www.mazowsze.travel
3.	Nad jaką rzeką leżą Warszawa i Płock?	1. Wskaż obydwa miasta na mapie. 2. Zapisz odpowiedź.	<ul style="list-style-type: none"> • mapa Polski

Fiszka nr 6

Lp.	Polecenia	Wykonanie	Materiały pomocnicze
1.	W których miastach na Mazowszu znajdują się uczelnie wyższe?	1. Odszukaj nazwy 5 miast. 2. Zapisz je. 3. Przeczytaj odpowiedź. 4. Wskaż na mapie przynajmniej 3 miasta spośród wypisanych.	<ul style="list-style-type: none"> • mapa Polski • książka <i>Poznaj Polskę. Pokochaj Mazowsze</i>, s. 22
2.	Wymień nazwy przynajmniej 2 uczelni wyższych w Płocku.	1. Odszukaj nazwy uczelni. 2. Zapisz pełne nazwy. 3. Przeczytaj odpowiedź.	<ul style="list-style-type: none"> • portal internetowy www.plocman.pl
3.	Gdzie się znajduje najstarsze liceum w Polsce?	1. Odszukaj nazwę liceum. 2. Zapisz odpowiedź. 3. Przeczytaj odpowiedź.	<ul style="list-style-type: none"> • portal internetowy www.plocman.pl

Fiszka nr 7

Lp.	Polecenia	Wykonanie	Materiały pomocnicze
1.	Wymień 5 zabytków Warszawy.	1. Odszukaj nazwy zabytków. 2. Zapisz je. 3. Przeczytaj nazwy.	<ul style="list-style-type: none"> książka <i>Poznaj Polskę. Pokochaj Mazowsze</i>, s. 37, 38, 42, 45, 49
2.	Wymień nazwę kościoła w Płocku, który pochodzi z XII w.	1. Odszukaj pełną nazwę kościoła. 2. Zapisz ją. 3. Przeczytaj nazwę.	<ul style="list-style-type: none"> książka <i>Mazowsze. Serce Polski</i>, s. 35
3.	Którzy władcy Polski zostali pochowani w kaplicy Królewskiej w katedrze płockiej?	1. Znajdź odpowiedź na pytanie. 2. Zapisz odpowiednie imiona i przydomki władców. 3. Przeczytaj je.	<ul style="list-style-type: none"> książka <i>Mazowsze. Serce Polski</i>, s. 35

Fiszka nr 9

Lp.	Polecenia	Wykonanie	Materiały pomocnicze
1.	Wymień nazwy 4 warszawskich cmentarzy (nekropolii).	1. Odszukaj właściwe nazwy. 2. Zapisz je. 3. Przeczytaj nazwy.	• książka <i>Mazowsze. Serce Polski</i> , s. 40
2.	Podaj nazwę miejsca zbrodni niemieckich z czasów II wojny światowej znajdującego się na terenie Mazowsza.	1. Odszukaj nazwę miejsca. 2. Zapisz ją. 3. Przeczytaj nazwę.	• książka <i>Mazowsze. Serce Polski</i> , s. 40
3.	Podaj nazwiska 4 znanych Polaków (warszawiaków), których groby znajdują się w Palmirach.	1. Odszukaj nazwiska znanych osób. 2. Zapisz je. 3. Obok każdego nazwiska napisz, kim była dana osoba. 4. Przeczytaj informacje.	• książka <i>Mazowsze. Serce Polski</i> , s. 41
4.	Kto jest autorem słów znajdujących się przy wejściu na cmentarz palmirski?	1. Odszukaj informację. 2. Zapisz ją. 3. Przeczytaj te słowa.	• książka <i>Mazowsze. Serce Polski</i> , s. 41

Fiszka nr 10

Lp.	Polecenia	Wykonanie	Materiały pomocnicze
1.	Wymień imię i nazwisko sławnego polskiego pisarza, którego willa znajduje się w Podkowie Leśnej.	1. Odszukaj imię i nazwisko pisarza. 2. Zapisz je. 3. Przeczytaj zapisane informacje.	• książka Mazowsze. <i>Serce Polski</i> , s. 46
2.	Gdzie się znajduje dworek Milusin?	1. Odszukaj odpowiednią nazwę miejscowości. 2. Zapisz ją. 3. Przeczytaj nazwę.	• książka Mazowsze. <i>Serce Polski</i> , s. 108
3.	Kto mieszkał w dworku Milusin?	1. Odszukaj imię i nazwisko osoby. 2. Zapisz je. 3. Przeczytaj zapisaną informację.	• książka Mazowsze. <i>Serce Polski</i> , s. 108
4.	Gdzie się urodził wielki polski kompozytor i pianista Fryderyk Chopin?	1. Odszukaj informację o kompozytorze. 2. Zapisz nazwę miejscowości. 3. Przeczytaj ją.	• książka Mazowsze. <i>Serce Polski</i> , s. 120

Fiszka nr 11

Lp.	Polecenia	Wykonanie	Materiały pomocnicze
1.	Podaj nazwę miejscowości, w której znajduje się Muzeum Wsi Mazowieckiej.	1. Odszukaj nazwę miejscowości. 2. Zapisz ją. 3. Przeczytaj nazwę. 4. Wskaż nazwę miejscowości na mapie.	• książka Mazowsze. <i>Serce Polski</i> , s. 34 • mapa
2.	Podaj nazwę innego skansenu znajdującego się na Mazowszu.	1. Odszukaj nazwę skansenu. 2. Zapisz ją. 3. Przeczytaj nazwę.	• książka Mazowsze. <i>Serce Polski</i> , s. 35
3.	Wymień imprezy, które odbywają się w skansenie w Sierpcu.	1. Odszukaj nazwy imprez. 2. Zapisz je. 3. Przeczytaj zapisane informacje.	• http://mazowsze.travel/co-zwiedzic/muzea-i-skanseny

Fiszka nr 12

Lp.	Polecenia	Materiały pomocnicze
1.	Obejrzyj ilustracje mazowieckich krajobrazów.	• książka <i>Mazowsze. Serce Polski</i> , s. 9–11, 13–14, 18–20
2.	Wykonaj szkic mazowieckiego krajobrazu.	• ołówek
3.	Pokoloruj wraz z grupą ilustrację.	• pastele
4.	Przedstaw wykonaną pracę i powieś na tablicy.	
5.	Opowiedz, co przedstawia praca.	

Fiszka nr 13

Lp.	Polecenia
1.	Przeczytaj wyrazy: Mazowsze, krajobraz, skansen, muzeum, rzeka, park narodowy, historia, stolica, puszcza, wielcy Polacy, uczelnie, liceum, zabytki, władcy, zamki
2.	Ułóż notatkę o Mazowszu. Możesz wykorzystać powyższe wyrazy i dostępną książkę pt. <i>Mazowsze. Serce Polski</i>
3.	Przeczytaj notatkę.